

Tillämpningen av slotsförordningen (ankomst- och avgångstider)

Näringsdepartementet

2008-01-14

Dokumentbeteckning

KOM(2007) 704 Slutlig

Meddelande om tillämpningen av förordning (EG) 793/2004 om gemensamma regler för fördelning av ankomst- och avgångstider på gemenskapens flygplatser

Sammanfattning

Kommissionens meddelande är en rapport om tillämpningen av den reviderade slotsförordningen som trädde ikraft 2004. Rapporten är av beskrivande karaktär och bygger på de synpunkter som kommissionen erhållit genom ett remissförfarande med berörda intressenter. Eftersom regelverket varit ikraft under en förhållandevis kort tid så är en allmän reflektion av remissinstansernas synpunkter att det så här långt är svårt att dra alltför konkreta slutsatser av tillämpningen av regelverket.

Vissa problemställningar kan dock noteras från remissinstanserna. Det gäller t.ex. reglerna om nytillträdande flygbolag som inte gett den entydigt positiva effekt på konkurrensen som förväntats. Det finns också oklarheter och brister i genomförandet av de regler som gäller slotskoordinators neutralitet och funktionella oberoende. Positivt är bl.a. de regler som introducerat sanktioner mot flygbolag som missbrukar systemet med slots.

Kommissionen drar bl.a. slutsatsen att en partiell revidering av regelverket kan bli aktuell om detta skulle visa sig vara nödvändigt. Vad gäller de sedan länge förväntade förslagen om ett mer marknadsbaserat system för fördelningen av slots så uttrycker sig kommissionen knapphändigt och säger att de åtgärder som redan aviserats för att lösa kapacitetsproblemen för det europeiska flygplatssystemet "förmodligen kompletteras med ett mer strukturerat angreppssätt vad gäller en marknadsbaserad slotsfördelningsprocess".

1.1 Ärendets bakgrund

Den 21 april 2004 antog rådet förordning (EG) 793/2004 om ändring av rådets förordning (EEG) 95/93 om gemensamma regler för fördelning av ankomst- och avgångstider (s.k. slots) på gemenskapens flygplatser. Syftet med revideringen var att tydliggöra och stärka regelverket för att på så sätt öka kapacitetsutnyttjandet vid överbelastade flygplatser och förbättra konkurrensen på flygmarknaden. Revideringen var huvudsakligen av administrativ karaktär.

Enligt artikel 14.a i förordningen ska kommissionen, inom tre år efter ikraftträdandet av förordningen, lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av regelverket. Kommissionen har genomfört ett remissförfarande med berörda intressenter, t.ex. nationella myndigheter, flygbolag och flygplatser, för att få underlag inför redovisningen som görs i detta meddelande.

1.2 Förslagets innehåll

Meddelandet innehåller en kortfattad redogörelse för erfarenheterna av tillämpningen av den reviderade slotsförordningen sedan dess ikraftträdande 2004 samt några allmänna slutsatser som kommissionen drar av detta.

Kommissionen målar upp följande bild som en reflektion av de synpunkter som framkommit av remisshanteringen:

1. Medlemsstater och andra intressenter menar att det är svårt att identifiera tydliga trender och att göra tillförlitliga bedömningar avseende tillämpningen eftersom det reviderade regelverket varit ikraft i endast tre år.
2. Flygbolagen menar att förändringar i regelverket inte kan åtgärda grundproblemet, nämligen bristen på flygplatskapacitet. Därför betonar och förespråkar flygbolagen i högre grad ökad fysisk kapacitet på flygplatser.
3. Med insikt om den förväntade kapacitetsbristen i flygplatssystemet så pekar flygplatsföreträdarna på behovet av att ytterligare förbättra kapacitetsutnyttjandet genom utformandet och tillämpningen av lokala regler och riktlinjer.
4. Beträffande själva processen för fördelningen av slots på flygplatser så menar medlemsstater och andra intressenter att denna har förbättrats betydligt även om det är svårt att mäta skillnaden i effektiviteten avseende kapacitetsutnyttjandet.
5. Införandet av sanktioner eller likvärdiga åtgärder för att förhindra att flygbolag missbrukar regelverket har haft en klar positiv effekt på flygbolagens uppträdande i detta sammanhang. Flygbolagen följer alltså i

större utsträckning regelverket just p.g.a. det faktum att det finns möjligheter till sanktioner mot de flygbolag som inte följer regelverket.

2007/08:FPM53

Kommissionens slutsatser kan sammanfattas enligt följande:

1. De reviderade reglerna om ny tillträdande bolag har endast haft begränsad positiv effekt på konkurrensen. Reglerna tolkas dessutom olika och kan leda till ett alltför stort utbud av småskaliga verksamheter på flygplatser, något som inte förmår skapa effektiv konkurrens gentemot de dominerande bolagen.
2. Lokala riktlinjer har stor potential i syfte att bättre utnyttja de kapacitetsförutsättningar som finns vid den aktuella flygplatsen.
3. Det reviderade slotsregelverket är inte tillräckligt för att lösa flygplatsernas kapacitetsproblem på sikt. För att lösa det problemet måste kommissionens handlingsplan för ökad flygplatskapacitet genomföras enligt de rådsslutsatser som rådet antog i oktober 2007 på basis av kommissionens meddelande om *en handlingsplan för flygplatskapacitet, effektivitet och säkerhet i Europa*, se Faktapromemoria 2006/07:54. Handlingsplanen bör förmodligen kompletteras med ett mer strukturerat angreppssätt vad gäller en marknadsbaserad slotsfördelningsprocess.
4. Det finns betänkligheter avseende slotskoordinators neutralitet och funktionella oberoende på koordinerade gemenskapsflygplatser. Det tycks vara som så att regelverket i dessa avseenden ännu inte genomförts på ett enhetligt sätt.
5. Införandet av avskräckande sanktioner eller likvärdiga åtgärder för att förhindra att flygbolag missbrukar regelverket har gynnat ett bättre kapacitetsutnyttjande på flygplatserna.

Kommissionen aviserar avslutningsvis att man nu kommer att koncentrera sig på att säkerställa ett fullgott genomförande av ett flertal av de frågeställningar som framstår som problematiska i rapporten. Kommissionen drar också slutsatsen att den nuvarande förordningen kan förbättras genom att utveckla ett "tolkningsinstrument" för att klargöra innebörden i ett flertal av frågeställningarna. Slutligen kan kommissionen också tänka sig en partiell revidering av regelverket om detta skulle visa sig vara nödvändigt.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Rådets förordning (EG) 793/2004 om gemensamma regler för fördelning av ankomst- och avgångstider på gemenskapens flygplatser. Kommissionens meddelande medför inga effekter på gällande lagstiftning.

Inga.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar kommissionens rapport om tillämpningen av regelverket. Eftersom regelverket varit ikraft under en förhållandevis kort tid så är det dock svårt att dra alltför konkreta slutsatser. Emellertid förefaller t.ex. reglerna om nytillträdande flygbolag ännu inte ha gett den entydigt positiva effekt på konkurrensen som förväntats. Det finns också oklarheter och brister i genomförandet av de regler som gäller slotskoordinators neutralitet och funktionella oberoende. Positivt är däremot de regler som introducerat sanktioner mot flygbolag som missbrukar systemet med slots. Sverige vill avslutningsvis erinra om betydelsen av att långsiktigt övergå till ett mer marknadsbaserat system för fördelningen av slots.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Ej kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ej kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Ej kända.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Ej aktuellt.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Ej aktuellt.

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Ej känd. Rådet kan behandla ärendet tidigast under första halvåret 2008. Kommissionen har, å sin sida, muntligen aviserat en hearing med berörda intressenter i början av 2008 för att diskutera meddelandet och de slutsatser som framgår däri.

4.2 Fackuttryck/termer

-